

Latweeschu Awises.

No. 31.

Zettortdeenâ 30. Sublt.

1864.

Jaunas finnas.

Widsemme. Wezs un Jaun Anzes leelmahte Bohse jawam nelaiķim laulatam draugam, grawam Bohse peeminneschanas stabbu Anzes basnizâ bij likkuse ustaifht un Wezs un Jaun Anzes semneeku draudsei 10 tuhst. rubl. dahwinajuse ar to sinnu, ka, kad patti buhschoht nomiruse, no tahm intressehm weenu daktera muischu Anzeneescheem buhs usturreht. Arri par to bij runnajuse, ka kamehr wehl dshwa winna patte scho daktera weetu usturrejschoht. Tilko draudse to bij dabujuse dsirdeht, atnahza pagasta teefneschi un pagasta preekschneeks Kahelis Zimmers draudses wahrda pateikdams leelmahti ta usrunnais: Zeeniga leelmahte! Mehs dabujuschi dsirdeht, ka Juhs muhs atkal apdahwinajuschi un tuhda nahkuschi Jums sirsniigi pateikt wiffas draudses wahrda. Wairak nekâ 20 gaddus muhsu draudse hauda daktera aplohpschanas, jo Juhs un zeen. nelaiķa grawa lungs daktera weetu eetaifjuschi un usturrejschi. Juhs sinnajuschi scho leelu dahwanu til gudri eetaifht par paleekamu, ka mehs un behrnu behrni ar leelu pateizibu peeminnesim, zit schehligi muhsu lungi muhs apgahdajuschi. Nelaiķa grawa lungs, kura peeminneschanas stabs taggad muhsu basnizu puscho, mums allasch bijs ihtais tehws. Pats fw. Deews to aiginajis pee sewis. Bet mehs Deerou luhdsam, lai winsch Juhs, muhsu ruhpiġu mahti, ilgi usturr mums un muhsu behrneem. Peedohdeet mums wahjeem, kad mehs Juhs kahdu reifi apbehdinajuschi un usnemmat ar preeku muhsu sirds pa-

teizibas, ko mehs Jums wiffas draudses no muhsu sirdspilnibas isdohdam."

Pehterburga. Taggad atnahkuschas finnas, ka, kad laudis sahkuschi darriht pehz waldischanas preekschraaksteem un mahzibas, nikna Sibiras lohpu un sirgu sehrga effoht sawaldama. Wairs ne krihtoht til daudf lohpu un zittas weetas jau effoht sehrga beigusees. Schis arri ne effoht tas niknais Sibiras mehris, bet tas pats lohpu mehris, kas daschlahet ir muhsu gubernementis gaddahs. Ar to leelo karstumu schis bij jo nikus palizis nekâ zittas gaddas, ta ka ir zilweki ar to ir mirruschi, kas aplam ar krittuscheem lohpeem bij darrijuschi.

Katerinenburgas mehsch sahjis degt un isdegguschas 330 tuhst. puhraweetas mescha. Tahds leels pohsts warr notift, kad ar ugguni aplam dshwo!

Kronstatte. Muhsu Keisers 15ta Sublt atnahjis Kronstattes rehdiâ un apluhlojs tohs jaunus apbrunnotus kara-kuggus.

Rihga. Kad nekruschu dohschanas laika tahs lohpschanas un nodohschanas deenas naw wiffur weenâ terminâ, tad us Widsemmes muischneeku wezzaku luhpschanu zeen. General-Gubernaters pawehlejis: ka us preekschdeenanam wiffos nekruschu aprinkos nodohdamu nekruschu gaddus aprehkinojohht, buhs wehra list to beidsamo deenu ta nekruschu nodohschanas termina, kas pee tahs nekruschu dohschanas isfluddinahtis tappis.

Widsemmes gubernementis Awises isfluddina: ka Widsemmes semneeku likkumu grahmatas no 1860ta

gadda § 282 par to terminu, kad draudsei wairs naw jagalwo par isgahjuscheem draudses lohzekeem, ka arri par to, kas isgahjejam fawai draudsei jadarra, — irr tikkai derrigs isgahjeja nekruhshu leetas, — par isgahjeja galwas nandu un nodohshanahm wairs naw derrigs Widsemmes semneeku liffumu grahmatas (1860) § 283 un § 10 punkt 2, neds arridsan Widsemmes gubernements waldishanas fluddinashana no 6ta Septem-bera 1863 Nr. 79 § 16 un 17, — bet tikkai tee jaunee Wiszaugstakti apstiprinati passes un pahrrastishanas liffumi.

Pehz Widsemmes semneeku liff. gr. 1860ta gadda § 38 Widsemmes semneekam tikkai poschlini jamaksa, kad winsch kahdu pilfata grunti pehrf jeb manto.

Pleskawâ (Opstâ) famettusees beedriba Ostrowas pilfata, kas ar linneem leeliffi gribb andeletees. Us to ta sagahda 400 tuhst. rubl. ar akziyahm, kas 100 rubl. f. makfa.

Wihnes pilfata taggad Gistreikeru, Pruhshu un Dahnu weetneeki stipri darbojahs ar pameera un meera derreshanu. Dahni zil spehdami gan wehl turrahs, ka teem par dands grehti ne nahktu un eefahkoht tadeht gan mas ko gribbeja nowehleht un doht, bet prassija wehl leelas leetas; bet kad nu reds neweena naw, kas teem nahk palihgâ neds tohs aistahw, redsoht ka Wahzsemneeki gattawi karru atkal un tuhdaht sahkt, ta ka Dahni gohdigu meeru ne gribb faderrecht, redsoht, ka Gistreikeris un Pruhshis no tam itt nebuht ne atkaphsho-tees prassihht, lai teem atdohd itt wissu Elehswigu un Olsteini ir Lauenburgu, tad Dahni palikkuschy lehnakt. Prassa gan, lai teem atstahj Alses un wehl kahdas fallas, ir to Elehswigas dalku, fur Dahnu walloda laudis runna, bet nu tee us to wairs ne stihwejahs un rahda, ka tee pateesi tahdu meeru gribb faderrecht, ka Wahzsemneeki warr palikt ar meeru. Dahni tikkai us kahdahm deenahm jeb neddelahm gribbejuschi pameeru faderrecht — bet Wahzsemneeki turrahs pee tam, ka, ja gruntigu meeru buhs faderrecht, tad papreeksch no wisseem karra darbeem us ilgaku laiku, us kahdeem mehnescheem pawissam ja-atkaphjahs. Ta tad nu gan arri notiks, jo wissajaunakas sinnas taggad raksta ta:

Wihne fanahkuschy Gistreikeru, Pruhshu un Dahnu weetneeki, — (zittahm walstim naw nowehlejuschy eejaultees schi meera derreshana), — papreeksch spreeduschy par to, zil ilgu laiku no karra darbeem effoht ja-atkaphjahs, lai pa tam ar meera derreshanu warretu darbotees. Dahni tikkai us pahri neddelu no karra gribbejuschi atstahht, bet Wahzsemneeki to naw wehlejuschi, bet teikuschi, ja pameeru us pufsgadda jeb 4 mehnescheem ne gribboht derrecht, tad nekahdu

ihstu meeru ne warroht derrecht. Ar tahdu ihstu pa meeru wissa andele nihkfoht. Arrizskaidri un pastahwigi teikuschi, ja Dahni skaidri ne isteizohht, ka itt wissu Olsteini, Elehswigu un ir Lauenburgu un winnu fallas gribboht atdoht Pruhshim un Gistreikerim, lai schee ar schihm semnehm darra ka sinnadami, tad nebuht ne warroht un ne gribboht sahkt par meeru runnaht. Dahni nu gan skaidri teikuschi, ka schih semmes atdohshoht, tomehr eefahkoht wehl kahdas fallas un kahdu Elehswigas dalku gribbejuschi paturrecht, un prassijuschy, lai arri nospreesch, ka nei Pruhshis nei Gistreikeris schih semmes pats ne paturreschoht, bet dohshoht zittam waldineekam. Bet kad Wahzsemneeki draudejuschi no meera derribas atkaphytes, tad Dahni to leetu wairs naw wilzinajuschy, bet itt ahtri tahdu protokollu saraktijuschy:

Pruhshy, Gistreikeri un Dahni faderr pameeru lihds 15tai Septempera deenai; ja tad wehl gribb karru sahkt, tad 6 neddelas papreeksch schi kuntrakte ja=usteiz; — Dahni itt wissu Elehswigu, Olsteini un Lauenburgu us muhschigeeem laikeem atdohd Pruhshim un Gistreikerim, lai ar tahm darra ka sinnadami.

Schis nu irr tas meera pamats, us ko tee tad nu, — falka Berlinê, — fahks spreesht, ka lai nu darra un ka lai nu us preekschu paleek ar scho semmu rohbeschahm, ar karra kostehm un zittahm kahdahm leetahm, kas pee paleekama meera irr wajadfigas. Ar to tee taggad darbofees Berlinê sanahkuschy.

Gistreikeru soldati jau fahf isheet no Zittantes un Wahzu bundestags darbofees ar to spreeduma spreeschanu, kurram gan ihsti kristu Elehswigu-Olsteini un Lauenburgu dabhuht. Taggad ir Effu prinzis Weidriks bundestagam rakstijis rahdidams, ka winnam peenahkoht dabhuht Dahnu un Lauenburgas semmes.

Bahr zittahm walstim naw ko stahstihht, un tikkai no **Amerikas** dsied, ka seemelneeki un wehrgu-walstneeki jau fahkoht runnaht par meeru, jo abbi ar karru apnikkuschy redsoht, ka ne weens ne ohtres wirsrohku ne warr dabhuht un abbeem ar to karru janihkt. Tomehr Linkolns teizis, ka tad tikkai warroht meeru derrecht, ja wehrgu-walstis atkal fabeedrojahs par weenu walsti ar seemelneekem un ja pawissam nozell wehrgu buhschanu. — Tee 25 tuhstoschi wehrgu-walstneeki, kas bij eelausufchees seemelneeku rohbeschas un lihds pat Waffintones pilfatam bij atnahkuschy, itt wissu to widdu gluschy islaupijuschy, nodedsinajuschy un breezmigi pohstijuschy un atkal aishbeguschy atpakkat. Taggad generalis Sermanns wehrgu-walstneekus neganti effoht fahahwis pee Atlantas un 4 tuhstoschus fahchris.

Passes liffumi

(Stattees Nr. 28 un 29.)

§ 10. Ikkatram semneeku draudses lohzeelim, kas griib liktees pahrrakstitees zittā draudse, buhs darriht tā:

1) Tam papreeksch ja-isdarra itt wiffi tee preeksch-raksti, kas irr isdohti scho liffumu § 1—3;

2) Tam ja-aprehkinajahs un ja-islidfinajahs ar sawu gruntskungu, ar sawu draudsi (pagastu) un parradnee-keem par itt wiffu, kas winnam preenahlahs doht un darriht, par to winnam jagalwo, un tāpat arriidjan par wiffahm nodohschanahm, atliffuschahm dohfscha-nahm un parradeem, kas winnam jamaksa un tam arri ja-ismaksa itt wiffas nodohschanas, kas par sewi paschu winnam jadohd lihds nahkofscha gadda 1. Janwara deenai;

3) Tam japarahda sawai lihdsfchinnigās draudses waldischanaī sīhme jeb spreedums par to, ka fchi is-gahjeja draudse to pateesi usnem (usnemšanas-sīhme). Kad kahds semneeks pahrrakstahs pee tahdas lauku draudses, kas irr tai paschā Austruma juhmallas gubernementi, tad fchai usnemšanas-sīhmei buhs buht appakschraffitai no peederrigās muischas-waldischanas un no draudses preekschneekem (pagasta-teesas jeb pa-gasta-polizejas Igganusemmē), jeb arri tikkai no muischas-waldischanas ween, kad gruntskungs ar pah-rakstijama zilwēla wehleschanu usnemmahs pildiht itt wiffas tahs no fchi isgahjeja isdarrams nodohschanas un maksas, par kurrāhm wiffam pagastam jagahda ikklatra draudses lohzeella deht.

Peelikkums 1. Tahs no isgahjeja praffamas leetas un darrischanas, kas schinni § 10 punkt 2 isteittas, itt ne-buht ne warr zelt par tahdahm wainahm, ka semneekam tālabbad sawā wezzā draudse pahrraksti par 2 gaddeem wehl buhtu jakawejahs un japaleek.

Peelikkums 2. Kad to pahrrakstischanu ne isdarra lihds 1mai Oktobera deenai, bet wehlakt, tad tam, kas tohp pahrrakstihis, sawas nodohschanas us preekschu ja-ismaksa arri par to nahkofschu pufsgaddu.

§ 11. Tahdam semneeku draudses lohzeelim, kam naw ne sawa pagasta-passe, nedš plakata-passe, un griib zittā draudse liktees pahrrakstitees, tam bes tahm jau isteiktahm darrischanahm arri wehl tā jadarra:

1) tam lihds 2. Webruara deenai sawai lihds-fchinnigai draudsei (pagastam) ja-usteiz un japarahda sīhme par to, ka ta jauna draudse, kurrā winsch griib ee-eet, to usnem; pagasta waldischanaī tam jadohd sīhme par to, ka winsch to tā irr isdarrijis; 2) likku-mōs nospreekstā laikā tam ja-usteiz teem, pee kurreem winsch kahdu deenestu jeb arrenti (nohmas-weetu) fa-derrejis; 3) pirms lauku kohpeju gads saylahs (pirms 23scha Aprila deena klakt), ar kurreu deenu beidsahs wiffas winna usnemšanasahs un apsohlifschanahs wezzā

draudse, winnam no sawas wezzas draudses pagasta-teesas japrassa atlaischanas-sīhme.

§ 12. Ikkatram semneeku draudses lohzeelim, kam irr sawa pagasta-passe jeb plakata-passe un kam griib-bahs liktees peerakstitees zittā draudse, — kad sawu usnemšanas sīhmi jeb jaunās draudses spreedumu, ka winnu irr usnehmuse, parahdijis, kad isdarrijis wiffu, kas scho liffumu § 10 punkt 1 un 2 irr no-spreekst un kad sawai lihdsfchinnigai pagasta-teesai sawu passi atdewis atpakkat, — tuh dal jadabhu sawa atlaischanas sīhme, lai buhtu kaut kurrā gadda laikā, un weena alga woi fchi usnemšanas sīhme tam irr dohta no kahdas pilfata jeb kahdas lauku draudses, jeb no kahdas zittas gubernements draudses.

§ 13. Suhdsibas par to, ka nebuht naw dewu-fchi, jeb ka nepareisi farakstijufchi to apleezinaschanu, ka sawai draudsei irr usteizis, jeb kad atlaischanas sīhmi ne dohd jeb nepareisi faraksta (scho liffumu § 1 punkt 3), irr ismeklejamas un nospreechamas: Wid-semmē — zaur kirspehles teefu, Igganusemmē — zaur kirspehles polizejas teefu un Kursesemmē — zaur aprinka teefu. Kad tahda suhdsiba israhdahs par taisnu un riktigu, tad fchi teefa no few paschas is-dohd to luhgtu apleezinaschanu, jeb to luhgtu sīhmi ar fchihš teefas presidenta appakschrafftu.

§ 14. Tahdi semneeku draudsu lohzeeli, kas tai laikā no 1ma Janwara deenas lihds pabeigtai 23schi Aprila deenai pahrrakstahs kahdā zittā lauku draudse, tohp pahrrakstiti zaur to wiffseem derrigu ikgadda pah-rakstischanu, pehz walsts liffumu-grahmatas V. no-dohschanas liffumōs art. 467—469. Preeksch tam ta pagasta-teesā, kas to semneeku atlaisch, paturr winna usnemšanas sīhmi, bet winna atlaischanas sīhmi ta nosuhta pee tahs pagasta-teesas, kurrā tas pahrrakstijams zilwēls ee-eet dšiwohht.

§ 15. Tahdi semneeku draudsu lohzeeli, kas kahdā zittā gadda laikā (kad tai gaddā 23scha Aprila deena jau irr pagallam) leek pahrrakstitees, jeb pahrrakstahs un ee-eet kahdas zittas gubernements lauku draudse, jeb kahdā pilfata draudse, — atdabbu atkal sawas us-nemšanas sīhmes, bet tad teem lihds ar tahm atlai-schanas sīhmehm pascheem jeb zaur peederrigu kirspeh-les kungu (Kursesmes gubernementi zaur aprinka teefu) janodohd pee peederrigās lambara-teesas luhgšana, lai ta to pahrrakstischanu nowehl. Lambara-teesā pahrrakstijamam semneekam eedohd: ja tas pahrrakstahs zittā gubernementi, reiso schanas sīhmi, lai tas sawā jaunā weektā warretu no-eet, bet ja tas pahrrak-stahs tahdā draudse, kas tai paschā gubernementi, tad lambara-teesā winnam eedohd kwitanzī par tahm pee winnas nodohhtahm sīhmehm.

Peelikkums. Tahs wajadrigās preekschfchmes, ka ja-

faraksta tahs reisoſchanaſ ſihmes, luhgſchanaſ-grahmataſ un kwitanzes, farakſta tahs kummiſſiones ſemneeku leetäs un general-gubernatera kungs tahs apſtiprina. Uſ ſcho kummiſſionu pawehleſchannu pehz ſchihm preekſchihmehm uſ rakſtama papibra irr druffajamas tahs billetes.

§ 16. Kad lambara-teeſa pahrakſtama zilweka luhgſchanaſ-grahmatu lihds ar tahm diwi ſihmehm (§ 15) dabbutſe un ja tas tai paſchä gubernementi leel pahrakſtitees, tad winnai tuhdaſ ja-iſdohd pawehleſchana, lai arri ta iſgahjeja nodohſchanaſ taptu pahrakſtitas jaunnaſ draudſes nodohſchannu ruſkös (Oklad), un ſchihſ nodohſchanaſ jarehina no tahs deenas, lihds kurrar iſgahjeſ ſawä wezzar draudſei, no kurreneſ wiſch iſgahjeſ, ſawäſ nodohſchanaſ tä irr iſmaſſajis, kà winna atlaiſchanaſ ſihme to iſrahda. Bet kad iſgahjeſ pahrakſtahaſ kahda zittä gubernementi, tad ta atlaiſchanaſ un uſnemſchanaſ ſihme no-ſuhtama pee tahs gubernementiſ lambara-teeſaſ, kurrä aprinkſ wiſch ee-eet dſihwoht. Uſ ſchihm dokumentehm lambara-teeſa tuhdaſ pawehl, kà to pahrakſtitu ſemneeku tuhdaſ eerakſta eeſch nodohſchanaſ ruſkeem (Steuer-Oklad), rehkinahſ no tahs deenas, lihds kurrar tas ſawä wezzä draudſei ſawäſ nodohſchanaſ iſmaſſajis un no kurrar wiſch irr iſlaiſſis tappis, un tad par to ſinnu dohd pee lambara-teeſaſ tanni gubernementi, kur ſchi draudſei irr, lai to pahrakſtitu ſemneeku no winnaſ nodohſchanaſ ruſkeem iſrakſta no ta paſcha laika ſahkoht.

Peelikkumſ. Pahrakſtamam ſemneekam ſawa luhgſchanaſ-grahmataſ lihds ar to uſnemſchanaſ un ar to atlaiſchanaſ ſihmi, janodehd ſchäſ lambara-teeſar 30 deenu laika, rehkinahſ no tahs deenas, kad winnam ta atlaiſchanaſ ſihme no ſawa pagasta irr cedohſta; ja wiſch tä ne darra, tad tam 5 kap. ſtrahpeſ naudaſ jamakſa par iſkateru deenu, kaſ pahraſt par ſcho terminu.

§ 17. Wezzas draudſes galwoſchana par iſgahjeja nodohſchanaſ un zittahm apſohliſchanaſ, kò ſchis bij uſnehmees, irr nobeigta un ſchi galwoſchana tai jaunai draudſei ja-uſnemm no tahs deenas rehkinahſ, lihds kurrar tas parrakſtitahſ ſemneekä ſawäſ nodohſchanaſ iſmaſſajis wezzar draudſei, itt kà atlaiſchanaſ ſihme to iſrahda.

Uppakſchraſtitahſ:

Walſſe-rahts presidentſ, wirſſe Paul Gagarin.

Uſ muhſu juhmallaſ gubernementu zeen. general-gubernatera kunga ihpaſchu pawehleſchannu kummiſſione Kurſemmes ſemneeku liſkumu leetäs wiſſeem, kam derw ſinnahſ, leel iſſluddinahſ tä:

I. 9tä Juhla deenä 1863 Wiſſaugſtaſi apſtipri-nati paſſes un pahrakſtitſchanaſ liſkumu preekſch muhſu juhmallaſ ſemneekeem § 1 peelikkumä 3, ſemneekeem nowehle, ja tee no ſawäſ mahju weetas ne tahkaki

nekä 30 werſtes tahku ſawäſ paſchäs waijadſi-bäs aiſeet' — eet beſ paſſeſhm jeb beſ kahdahm zittahm parahdiſchanaſhm (teeſaſ ſihmehm). No ſchi liſkuma wahrdeem itt ſklaidri warr ſapraſt, kà ſchis liſkumſ ſemneekeem ne wehle uſ paleekama laika beſ paſſes no ſawa pagasta (draudſes) iſeet, jeb beſ paſſes aiſeet uſ paleekama laika un mahjoht zittä draudſei, bet kà ſchis liſkumſ tillkai nowehle: uſ kahda laika beſ paſſes iſeet no ſawäſ lihdsſchinnigaſ mahju weetas griſbedami zittä weetaſ ſawäſ waijadſi-bäs jeb kahdu leetu iſdarriht. Schim ſicham peelikkumam pee paſſes liſkuma § 1 par iſſklaidroſchannu un lai iſkaterſ ſklaidri ſinn, kà tas ſklaidri probtams, kè tohp noſpreeſſis: „kà ſemneeki ſawäſ waijadſibäs beſ paſſes ne warr no ſawäſ paleekamaſ mahju weetas wairak nekä 30 werſtes tahku aiſeet uſ paleekama laika; kà tadeht arri tee, kaſ tahdu beſ paſſes tä aiſgahjuſchu zilweku uſ palikſchannu pee ſewis uſnemm un peeturra, irr ſtrahpejami pehz liſkumeem par ſlehpſchannu.“

II. Scho liſkumu § 2 nowehle, kà ne-uſauguſchi, kaſ wehl naw 17 gadduſ wezzi, beſ maſſaſ warr liſtees eerakſtitees ſawa tehwa un ſawäſ mahtes pagasta paſſei. Kad nu ſchi liſkuma wahrduſ kahds warretu nepareißi tä ſapraſt, kà ſchis liſkumſ teem neuſauguſcheem, kaſ 17 lihds 21 gaddu wezzi, to rekti dohdohſt praſſiht, lai teem dohd ſawu ihpaſchu pagasta paſſi, tad — pehz teem lihdsſchinnigeem preekſchraſteem, kaſ neuſauguſcheem zilwekeem tiſdaudſ ne nowehle, kà teem uſauguſcheem, un ſchim paſſes liſkumam § 2 par iſſklaidroſchannu, kè tohp noſpreeſſis tä: „kà neuſauguſchi zilweki, kaſ 17 lihds 21 gaddu wezzi, beſ ſawa tehwa jeb ſawäſ mahtes jeb beſ ſawu pehrminderu wehleſchanaſ ne warr praſſiht, lai teem dohd ſawu ihpaſchu pagasta paſſi.“

Zelgawä, tai 17tä Webruari 1864.

Uppakſchraſtitahſ:

Kurſemmes Ziwiſ-Gubernateraſ: J. v. Brewern.

(Nr. 23.) Kanſlera direktoraſ: G. v. Nummel.

* Zella ſinnas no Kaukaſiaſ.

I.

Sinnas par to zellu no Stawropoles uſ Tiwliſi, jeb no Kaukaſiaſ uſ Tranſkaukaſiu.

(ſtattees 28tä Nr.)

Dhträ deenä reisojam tahlak. Trihs deenas brauzoht bijam neapredſamaſ ſteppes pahrebraukſchi; nu waijadſeja uſ Tiwliſi brauzoht pahre leelu kalnu rindu ſchkehrſam pahri braukt. No Wladikaukaſuſ lihds Tiwliſei irr 27 juhdiſ un wiſſ ſchis garräis zekſch eet pahraugſteem kalneem un irr tas weenigaſ brauzamſ zekſch

no Wladikaukasus us Tiwliſt jeb no Kaukasus us Transkaukaſiu. Saprohtama leeta, ka pahre tahdeem augſteem kalneem un meſcheem zilweku rohkaſ ne ſpehi, kà grihb un wajadſetu, zekus iſtaifih; tur dauds jarinko un brihſcham pa ſchauru grawu us preekſchu jaleen. Tà nu arri tē zekſch wiſewairak garr Terekeſ uppeſ kraſtu wingo un weetahm, tur nebuht ne warreja uſ preekſchu tiſt, tur pirmal klints ar pulweri ſpridſinata, eekam lahdu gatwi jeb ſchauru zeklinu ſpehja eetaifih. Effam dauds tahdas weetās iſbraukufchi, tur weenā puffē, tã fakloht, dſikſch beſdibbens un ohtrā puffē warren augſtē kalus ar klints elkoni, kaſ pahre muhſu galwahm larrajahs, tã ka warreja dohmaht — nu tuhdaſ krittihs wirſū.

Kad tahdas ſchaurās weetās prettimbraujejus ſateek, tad troikas jeb wilbana ſirgi janojuhds, zittadi ne warr garram kluht. (Kaukaſiā tāpat kà Kreewuſemme paſtē brauz weenu ſirgu ilſēs juhgtu un diwi uſ wilbanu — pripaſchu; japeeminn, ka tiſkai ſliktā zekā par wiſſeem trim ſirgeem jamakfa, bet labbā zekā waitak ne, kà tiſk par diweem ſirgeem, ir tad, kad diwi paſaſcheeri brauz.)

Ir mehs ſchaurā weetā ſatilkamees leelai wehſai (laſſitajē dohma: wehſai braujeju? ne;) naſtu neſſeju dromedaru. (Dromedars irr maſas ſortes kameeliē, naſtu neſſejeſ lohpeſ. 5—6 pehdu augſtumā ar weenu ſupri; leeleem kameeteem irr diwi ſupri muggurā.) Bija 30 dromedaru, kaſ weens pakkaſ ohtram ar lwerſakku uſ mugguras mums prettim nahja; pirmajam un pehdejam bij pulkſtens ap kakku, dſinneji bija kahdi peezi wihri — Perſeri.

Ir wihnu uſ dromedareem wedd. Bet ne dohma, draugs, ka Kaukaſiā wihnu lohka kraufōs kà pee mums wedd; tur wihnu wedd wehrſchu ah dās. Utkaſ tew buhs neiſprohtama leeta. Klauſees: nokautam wehrſim ahdu nonemmoht, to nebuht ne ſagraiſa, ſinnamē kahjaſ un kaſliſ gan tohp nogreesti. Pehjak kahjaſ un kaſla zaurumi kluht zeeti noſeeti un ſaraukti ka ne pillite ne dohmaht ne warr iſliht. Ahdaſ ſpalwoto puffi papreekſch ar akmina elji eefmehre, tad apwehrſch tã, ka ta eekſchpuffē paleek. Weenā kahja paleek zaurums, pa kurre wihnu eepilda un zaur krahnſinu atkaſ iſtezzina. Tahdu wehrſcha ahdu, kurrā wihnu eeleij, fauz par burdjukku. Maſus burdjukkuſ dromedari neſs, un leeloheſ, kaſ leelaſ wahtē leelumā, wedd uſ diwritſcheem, kō „arba“ noſauz. Tahdi ratti uſ 2 rittineem irr uſ to wihſi taiſti, kà pee ſweijeem juhmallās mehdſ redſeht; irr arri nelakti tāpat kà ſweiju diwritſchi. — bet arbaſ rittenu augſtumē iſneſ wihram pahri par galwu. Diwi, brihſcham irr 4 wehrſchi. — diwi preekſchā, diwi pakkaſā — pee weeneem ratteem tohp juhgti. Schohs wehrſchus fauz bippeluſ;

wihni dauds jo leeli un ſipri nekā muhſu wehrſchi, un preekſcheja dakka winneem uſ lauwaſ mohdi ar garru ſpalwu apauguſe.

Pulkſten Snōs walkarā nokkuām pehz 40 werſtes braukuma Kaſbekeſ ſtazionē. No Wladikaukaſus iſbraujoht leelē 25 grahdu karſtums ſpeeda, bet gandrigh ar katru werſti, kō tahkaſ eekſch kalneem eebrauzam, ſiltums ſudda un dſeſtrumē peenehmahs, pehdigi tiſ aukſtē raddahs, ka mums wajadſeja kaſchokōs liſt. Kaſbekē jau atraddam ſneegu. Balikkam Stepen Zwindas zeemā, tur Gruhſeekſchu wirſtē Kaſbekowē mahjo.

Laudis Kaſbekēſ kalnu daudſina par „ſwehtu“ kalnu tadeht, ka neweeneſ zilwekſ ſawu kahju tur naw uſſpehriſ. Sennakōs laikōs tee Kaſbekowas wirſti kà ſwehta kalna ſargi tappa uſluhloti un zeeniti.

Ohtrā rihta bija ſklaidēſ gairſ, warreja ſklaidri redſeht Kaſbekēſ kalna ſpizzeſ balto muhſchiga ſneega zepuri ſaulē ſpibdam. Ohtrā puffē eeraudſiju lahdaſ palalnē ehku, kaſ kà maſa baſnizina iſrahdijahs. Wajaju, kaſ ta effoht, un dabuju ſinnaht, ka kaſ kloſteriſ, kō 4 ſtundās kahpdamē warroht ſaſneegt. Gaddā reiſu wiſſi aplahrteje eedſihwotaji, kaſ Affetineekſchi ſauzabē un kurre tizziba daſchā wihſē Muhameda tizzibai un daſchā wihſē Kattoleem lihdſinajahs, eet uſ ſcho kloſteriſ ſawus gadda ſwehtkuſ ſwehtih; pehz tam winneem leelu leela iſluſteſchanahs daſch daſchadā wihſē. Affetineekſchi irr ſklaiſi no auguma un ſipri laudis tumſchā waigā. Pilſatōs wihni ar naſtu neſchannu ſawu maiſi pelna. Zadihwejahs, kad dſird, zil tee uſ ſawus mugguras ſpehi panest. Sawōs zeemōs pee leeljekka mallāſ dſihwodani, tee reiſneekem, kaſ beſi ween zauri brauz, par katru maſu palihdſibu leekahs labbi aiſmaſatees, un daſchēſ no winneem effoht baggats, tomehr ne kaunahs wezzōs kanlarōs gehrttees un zekmallā deedeleht.

Pirmā Aprili, kaſ bij puhpoku ſwehtdeenā, agri uſzehlamees; jo mums to deen wajadſeja zauri braukt zaur to bailigaku weetu, kaſ irr uſ wiſſa ta zekka ſtarp Stawropoli un Tiwliſt, prohti ta weeta, tur ſawinēſ*) kriht. Tur jabrauz agrumā, kamehr ſneega garroſa wehl naw ſaulē atklaiduſeek. To naht bija ſnidſiſ. Kaſ mums raiſeſ padarrija. Uſ Kobi ſtazionē nobraukufchi (ſtarp Kobi un Melati irr kaſ lawinu ſtrekſiſ) apwajajamees par ſawu preekſcheju zekku. Stazionēſ ſaimneekſ mums iſteiza, ka preekſch pahreſ neddelahm leelaſ ſneega lawineſ krittuſchāſ, kaſ wiſſu zekku aiſdambejuſchāſ un winneem 4 paſteſ pui-

*) Lawineſ irr ſarullejuſchāſ leelaſ ſneega gubbaſ. Kalna gallā mitreſ ſneega rullitiſ ſahſ wetteeſ, un lihdſiſ leſſā nonahſ paleek par leelu ſneega kalnu, kaſ no kalna norulledeemeſ almitauſ, tohtuſ, mahjaſ un zilwekuſ apber, tauj lihdſ ar ſeni un ir uppeſ aiſdambe.

schus ar 11 sirgeem aprakfuschas, kas patlabban tai breesmas brihdi us Melates stazioni mahjäs braukfuchi. Schee turpu brauzoht bija kahdu Kreemu wirstu laimigi aisweddufuchi. Turklahst stazioneeks muhs drohfschinaja, ka mehš warreschoht gan braukt; jo appafschejs sneegs wehl effoht zeets un prischais sneegs masä lahtinä — laiks rahms. Brauzam; jo ko buhtu sagaidijufuchi gaididami, un zitta zetta — ka faktoht — naw!

Manni zetta beedri pawiffam apkluffa, täpat ir es. Zittas dohmas jau ne turrejäm, ka tahs: Kä nu ees? Kur taggad branjam, tur ne sihmites no pawaffaras ne bij redsamas; wiffur bij pilniga seema. Utsneedsam to weetü, kur lawine bij krittuse. Sneegs jau raddahs pahrrakts; zetsch gahja weerendel wersti zaur wairak nekä pahru affu dšillu sneega gatwi, kas no istrakta sneega bij usmesta; 3 no teem nelaimigeem pastes puifcheem bija appafsch sneega atrasti, zettortais wehl ne. Nemas ne effoht atrasti pee saweem sirgeem, bet wiffi sirgi un zilweft isklaidu atrasti. Krischanas brihdi tai apgabbalä warren leels trohksnis bijis, un gais ir teem, kas atstattu no tahs breesmu weetas bijufuchi, dwaifchu aifrahwis. Kad mehš, gohds Deewam! pahre scho bailigu weetu laimigi pahrtappam, tad mans zetta beedris — Pehterburgneels — isfauza: „Weenreis un wairak te ne braukfchu!“ Wifsch palikka pee wahrda, aibrauzä no Diwifes pahre uhdens zettu us Pehterburgu atpakkat, jebfchu papreelfch bij dohmajis, to paschu zettu atpakkat reisohht. Nu muhsu zetsch, Derekes uppi fahnis atstahdams, gaxe krusta kalna mugguru us augfchu tinnahs. Mahjam tik augstu, ka arri drohfschajam drebbuli pahre kaulcem buhtu ftrehju-fchi us leiju flattotees! — Augfchä eeranga dabbu sneegä, appafschä falkumds gehrbtu; tahlu eepreelfchä warr redseht us palalnehm daschus meestus ar wezzeem, augsteem muhreem un ar moschejahm (Turku jeb Muhamedaneefchu basnijahm). Usbrauzoht mums gahja pamafiht augstak un augstak; bet nobrauzoht raddahs stahws kalns. Leija Ugawres uppe ka schaura fudraba bante fpigguloja. Tilhdš lä Melatas

pastes stazioni fasnedsam, zetsch us leiju gahja un lihds schim pahre scho weetü bija bailiga nobraukfchana un gruhä usbraukfchana. Daschu reis bij nobrauzoht nelaimie notiffuse un usbrauzoht, kad zetsch bij atlihjis, 24 wehrfchi preelfch weoneem ratteem juhgti (Kreemu reisneeku rattus faju tarantaffi) un tad knappi fpehju-fchi uswillt. Tad nu Krohnis lizzis taifihst jaumu zettu (schoffeju). Gaddeem ar fchi zetta taififchana puhlejahs, un nu, diwi neddelas preelfch muhsu atbraukfchanas, eefahla pa to zettu braukt. Irraid branga platta schoffeja un eet us 8 lihumeem arween semmak un semmak us leiju. Kalns irr gan tohti stahws, bet tahdä wihje, prohti kad flihpjos lihsumds wingo, warr drohfschi, ir rikfcheem us leiju laift. Saproh-tams, ka zaur tahdu lihsumofchana brihfscham weenä brihfscham ohträ puffe arween bailigs besdibbins redsams. Tai bailigä puffe pee latra lihuma irr stipri dšellu trellini preelfchä. Irraid daschi awoti pee schoffejas klinti isjirfti, kur zetta wihri fawus lohpius warr padfirdiht, jeb paschi atfpiridinatees. Tilklab meistera jeb insheneera lä arri tareifeja Kaukasus pahrewald-neeka, wirsta Barjatinfka wahrdi us tahpeli ar selta bohstabeem zettmallä laffami. Wifswairak ar pulwera fpidrifinaschana insheneeris to zettu taiffjis. Schoffeja irr 14 werstes gara; bet taifni flattotees no augfchejas lihds appafschejas staziones buhs knappi 3 werstes. Kaukaseefchi fakka, ka par to naudu, ko augfts Krohnis par Kaukasias zetteem isdohd un ko darbs makfa, ar fudraba rubuteem tohs zettus warretu gandrihs isbruggeht. To warr gan tizzeht, kas winnus zettus un tahs pee zetta peederrigas ehlas irr redsejis. Tai zetta no Bladilaukasias lihds Diwifsei irr 12 pastes staziones — leelu leelahs muhra 2 jeb 3 tahfchu augstas ehlas, lä pillis buhwetas. Trijahm no schim stazionehm irr 36 kambari ar tohti leelu sahli (istabu) un ar trijeem balkoneem (balkons irr augfchä tahschä usbuhwetas leewenes ar trellineem wifsapfahrt). No balkoneem gauscham jauka isflattifchanahs.

(Us preelfchu wehl.)

S l u d d i n a f c h a n a s.

Kam patiftu jaunä Krohna-Slohtas pagasta-fkohlä ffohlmeistera weetu usnemt, — tas 10tä Augusta deenä, pulksten 9ds no ribta pats ar fawahm peerahdischanahm lai usdohdabs pee Slohtas un Dubbultu draudfes ffohtas-waldifchanas. 1

Slohtä, tanni 14tä Juhli deenä 1864.

(Nr. 11.) Wehrmiudera kungs Jimmermann.
Mahjitaš G. Bierhuff.

Kad ta pee Krohna Palzgrawmuifchäs peederriga Anna Dorothea Ehrmann nomirufi, un winaus wezzali arri mirufchi, tad tohp wiffi tee, fuareem pee

winaus wezzalu atfichtas mantas dalliba buhtu, — zaur scho usajinati, lä lifkum to preelfchrafta: tanni 3fchä Septemberi f. g., kas par isflehgschanas terminu nolifts, fcheitan peeteiftrees. Pehz fchi terminu neweenu wairs ne peereems. 1

Brambergu Krohna pagasta teefä tai 27tä Juhni 1864.

Nr. 651.

Peefehdetais: D. Kronberg.

Teefas ftrihmeris: A. Allen.

Behrni, kas Jalgawä ffohtas eet, warr dabbuht kohrtell un kosti uppes eelä Grünfeldä nannä Nr. 19, pa weenu treppi angfchä pee Schumanna kunga. 1

W i h n a b o h d e,

kur eewesti flaidri wihni un zitti stipri dsehreeni dabbujami, atrohdaß Rihgã, leelajã smilfschu-eelã Nr. 6, Birgermeistera Grimma nammã, netahl no behrsẽs.

Schimmi bohde schim brihicham irr dabbujami schahdi tẽ usrahditi wihni:

Spranzuschu wihni.

Bordo-wihni:

Baltais wihns maffa par puddeli 40, 55, 65 kap. un 1 rubl.
Sarkanais wihns par pudd. 40 un 70 kap., par pufspudd.
25 un 40 kap., 45, 50, 60, 65, 75, 100, 110 kap.

Burgundes wihni:

par puddeli 65, 70, 125, 150, 200 kap.

Spaneeschu un Portugiseeschu wihni.

Scherri par pudd. 55, 70, 100 un 150 kap.
Wezzais dri Madeira par pudd. 130 kap.
 par pufspudd. 70 "
Malwasir-Madeira par pudd. 130 "
 par pufspudd. 70 "
Pakfaretta par pudd. 75 "
Karkawellos " 65 "
Liffabonner " 65 "
Portwihns, farkanaid " 150 "
 par pufspudd. 80 "
Portwihns, baltais par pudd. 65 "
Muskat Linel (Spranzuschu) " 60 "
Linel rosẽ " 80 "
Malaga " 70 un 90 "
Malaga Seft par pufspudd. 65 "
Marjala (Italeeschu) par pudd. 65 "
Alifante " 80 "
 par pufspudd. 45 "
Terito di Nota par pudd. 80 "
 par pufspudd. 45 "

Reines-wihni.

par pudd. 50, 65, 80, 90, 235, 275, 350 un 400 kap.

Ungarn wihni:

par pudd. 55, 60 un 65 kap.

Schampanera wihni.

Rõderer	par pudd.	255 kap.
Geidstiel Kabinet	"	265 "
" Kremant	"	250 "
Deil de Perdrits	"	240 "
Kremant Noie Schandon	par pufspudd.	140, 260 "

Zitti dsehreeni.

Englischu Ale)	par pudd.	62 "
Porter)	par pufspudd.	40 "
Jamaika Rum	par pudd.	100, 125 "
Schampanera Konjaks	"	120, 150 "
Batawias Arafis	"	125 "

Wiffi schee wihni un zitti dsehreeni irr tahdi paschi kã atnahfuschã un nepãhtãisiti. Kad pee schahdas andeles masa pelna, tad til par flaidru naudu ween teel pahredohti. Kad wihni un zitti dsehreeni teel apstelleti us aissubhti schanu puddeles, tad par eepakfashanu jamafsa no 10 puddelehm 2 kapeikas un par katru puddeli pahraf 1 kapeika. Tas jaleef wehrã, ka wiffi wihni, kas puddeles, ta jaglabba, ka puddeles gulfus stahw; baltee wihni jaturra wehfã weetã un farkanee fildã, fur fildams no 10 lihds 14 grabdeem. **Karl Jansen. 3**

J. Deubnera g r a h m a t u = b o h d e,

kur pahredoht wahziskas un latwiskas grahmatas un kas lihds schim bij jaunã eelã, pee Dohmas ganga, taggad irr pahrzelta **Kohp-eelã**, tai nammã, kas apstihmehts ar **Nr. 3.**, netahl no **Wienzen-dorfa bohdes.** **5**

— Selgawã, Kattoku eelã, blakkam befferam —
Braueram pee **B. J. Jacobsohna** jeb
mello lahzi

Nr. 43 warr dabbuht scho labbo prezzi: silkes, seepes, fwez- zes, darwu, afminu ogles, fibrupu, zukfuru, kappeju, rihfu, brandwihnu un dands zittas prezzes, — wiffu par to lehtaku tirgu un ar gohdiqũ apdeeneschanu, ka pirzeji ar meeru buhs. **2**

praffischanas buhtu, ka arri tee, kas wintam parradã irr, tohp aizmãhti, lihds 19to Septemberi f. g. schẽ pee teiktrees un flaidras peerahdichanas peenesi; pehz scho is- slehgshanas terminu neweenu wãirs ne peenems. **3**

Murumuischas Krohna pagasta teesã, 18. Juhl 1864.
(Nr. 831.) Peesehdetais J. Meier.
(S. B.) Teesas ftrihweris Berg.

Wiffi tee, fam no ta Krohna **Auzumuischas Jahna Millera**, kas tur pats to skohlas semmi nobmajis bija un preefsch fshetri gaddeem nomiris irr, jeb kahdas parradu

Wifslabbalas afminu-ogles preefsch kallejeem tohp wifslahstã pahredohtas mamiã eljes-pãbrihki Tohrea- kalnã, kã arridfan tannis bohtẽs paschã Rihgã, fur to prezzi

mannā Amerikaniska dampsja-miltu-pabritkē pahrodohd, prohti
 pee Jauncem wahrteem un pee Schwimm- (Zubka-) wahr-
 teem. **Carl Chr. Schmidt.** 1

Puifeni, kas Zalgawā ffohlā eet tohy eefsch korteli un
 fostes nemti **Pastes eelā Nr. 15.** 1

Wissadus rijas = seetus

warr dabbuht Zalgawā pastes eelā Nr. 10 pee addatu-
 taiſitaja **Bonzela.** 2

Appakſchā peeminneti pee leelas **Rundales muiſchas** peederrigi ſemmes gabbali tays **Janwara mehneſi 1865 gaddā** iſſohliiti uſ renti uſ 12 gadddeem, taſ irr, no **12to Juhni 1865 lihdſ 12to Juhni 1877.** Ta deena, kaſ ta iſſohliſchana buhſ **Janwara mehneſi,** wehl turpmal tays ſluddinata. Taſh kontraktes, kaſdā wiſhē tee ſemmes gabbali tays iſrenteti, no 1mas Nowembera deenas ſchiini gaddā warehſ dabbuht laſſiht jeb redſeht: **Pechterburgā** eefsch zeeniga Oberhofmarſchalla funga **Schuwalowa** wirs-ſantora, **Zalgawā** pee appakſcha rakſita un **Rundales** muiſchā pee meſchafunga **Berg.**

Wahrdi taſh iſrentejamaſ weetas.	Dahſu un arrama ſemme.		Utrami dihki.		Pla- waſ.		G a n n i b a s.				Pawiffam.		Ireht- nata eenahl- ſchana. Rubuku.
	Pubra- weetas.	Kap- peſ.	Pubra- weetas.	Kap- peſ.	Pub- raw.	Kap- peſ.	Tihruma.		Meſcha.		Pubra- weetas.	Kap- peſ.	
							Pabra- weetas.	Kap- peſ.	Pabra- weetas.	Kap- peſ.			
I.													
Peela Rundales muiſcha . . .	520	—	—	—	106	1	117	23	102	23	974	8½	1669
Pils-krohgs	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—			
Kalpu mahja Klibjahna Iſcha- bura	100	24	—	—	2	8½	23	10	—	—			
II.													
Maf-Rundales muiſcha . . .	686	5½	—	—	27	2	144	4	53	15	1037	19	2104
Kalpu mahja Klibjahna Sill- muggers	100	24	—	—	2	8½	23	10	—	—			
III.													
Maf-Zwirkalna muiſcha ar Lindes muiſchu	632	20½	34	8	90	8½	91	12	118	21	1066	13	1645
Kalpu mahja Anſchu	74	3	—	—	6	5	18	10	—	—			
IV.													
Peel-Zwirkalna muiſcha ar Ratſchurpen	523	18	—	—	97	1½	16	12½	198	11	934	18	1386
Kalpu mahja Garlahja	72	3	—	—	11	12	15	10	—	—			
V.													
Maf-Berſteles muiſcha ar Pellekeni	678	21	36	3	54	20	66	9	168	13	1166	6	1848
Kalpu mahjas Krengel wehja ſudmallas	113	11	—	—	18	2	30	2	—	—			
VI.													
Wirſites muiſcha	495	8	—	—	73	21½	2	24	179	22	857	6½	1344
Kalpu mahja Sauging	76	6	—	—	11	13	19	12	—	—			
VII.													
Rundales wehja un uhdens ſudmallas un ſudmallu kroh- guſ	30	4½	—	—	—	5	19	1	—	—	49	10½	700

Peelikums: Eefsch Wirſites un mafas Rundales aſholina fehſchana jan irr eewesta. 3

Zalgawā tanni 22trā Juhli 1864.

Oberhofgerichts teefas adwofats **G. Vorkampff-Laue** eefsch pollmachta ta grawa zeenigas leelmahtes **Schuwalow.**

S i n n a.

Pateizam par teem 8 rubl., ko Zeiſlas Latw. draudſe pee Mowas juhras zaur ſawu mahzitaju **Karolien**
 pee mums atſuhtijufe. S-3.

Verantwortlicher Redakteur: **Pastor R. Schulz.**

Von der Censur erlaubt. Mitau, den 28. Juli 1864. Nr. 111.

Gedruckt bei J. J. Steffenhagen und Sohn in Mitau.